

กลวิธีการเขียนบทความในวารสารเมืองโบราณ Writing Strategies of Articles in Muang Boran Journal

ทรงภพ ขุนมธุรส*
Songphop Khunmathurot

Received : May 10, 2018

Revised : March 5, 2019

Accepted : March 27, 2019

บทคัดย่อ

บทความนี้ประมวลและสังเคราะห์มาจากการวิจัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิธีการเขียนบทความในวารสารเมืองโบราณในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2555-2556 จำนวน 8 ฉบับ จำนวน 29 บทความ โดยการวิเคราะห์กลวิธีการเขียนบทความตามหลักการเขียนบทความ 4 ลักษณะ ได้แก่ การตั้งชื่อเรื่อง การเขียนความนำ การเขียนเนื้อเรื่อง และการเขียนความสรุป ผลการวิจัยพบว่า การตั้งชื่อเรื่อง พบวิธีการตั้งชื่อเรื่อง 4 วิธี โดยผู้เขียนใช้วิธีการใช้วลีมากที่สุด รองลงมาคือการใช้คำยั่วและนำค้นหา การใช้คำระบุชื่อเรื่อง และการใช้คำยาก ส่วนการเขียนความนำ พบวิธีการเขียนความนำ 7 วิธี โดยผู้เขียนใช้วิธีการมุ่งตรงสู่เรื่องมากที่สุด รองลงมาคือการเล่นความเป็นมา การกล่าวถึงความสำคัญ การให้คำจำกัดความ การกล่าวถึงปัญหา การอ้างหลักฐาน และการยกเหตุการณ์สำคัญ การเขียนเนื้อเรื่อง พบวิธีการเขียนเนื้อเรื่อง 2 วิธี ได้แก่ การเขียนเนื้อเรื่องด้วยการตั้งประเด็นหัวข้อตามลำดับความสำคัญของเรื่องที่เขียนบทความ และการเขียนเนื้อเรื่องด้วยการพรรณนาตามข้อมูลที่ได้ทำการศึกษาค้นคว้า และการเขียนความสรุป พบวิธีการเขียนความสรุป 8 วิธี โดยผู้เขียนใช้วิธีการสรุปสาระสำคัญของเรื่องมากที่สุด รองลงมาคือการใช้ผู้อ่านได้ตระหนักคิด การตั้งข้อสังเกต การยืนยันหลักฐาน การอ้างอิงและบอกแหล่งที่มา การบอกเจตนาของผู้เขียน การนำเสนอปัญหา และการแสดงทรรศนะของผู้เขียน

คำสำคัญ : กลวิธีการเขียน / บทความ / วารสารเมืองโบราณ

*อาจารย์สาขาวิชาภาษาไทย ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

Lecturer in Thai language Department of Education Faculty of Education Naresuan University

ABSTRACT

This article is compiled and synthesized of a research with the objective to study the writing techniques of articles in 8 issues 29 articles in total of Muang Boran Journal from 2012-2013 by analyzing writing strategies based on article writing the 4 components of article writing, titling, introductory writing, body writing and conclusion writing. From the research, on titling, 4 techniques were found. The most used technique is using a phrase. The next most used are using provocative and intriguing words, using words that clearly state the topic and using difficult words. As for introductory writing, 7 techniques were found. The most used is getting straight to the matter. The next most used are relating the background, telling about importance, definition, telling about the problems, referring to supporting evidence and referring to major incidents. On body writing, 2 techniques were found, discussing the subjects of the matter by order of importance and detailed description according to the information obtained through research. As for conclusion writing, 8 techniques were found. The most used is summarization of the main themes of the matter, the next most used are inducing insights in the reader, stating observations, affirming evidence, reference and source identification, stating the author's intention, presenting problems and stating the author's views.

Keywords : Writing Strategies / Article / Muang Boran Journal

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา¹

ปัจจุบันมีวารสารจำนวนมากที่ตีพิมพ์และวางจำหน่ายในร้านหนังสือชั้นนำ การเขียนบทความเพื่อให้ได้ลงตีพิมพ์ในวารสารนั้นก็ย่อมจะมีการแข่งขันกันสูง กองบรรณาธิการวารสารต่างๆ จึงต้องคัดสรรบทความที่เป็นประโยชน์และอยู่ในความสนใจของผู้อ่านให้มากที่สุด การเขียนบทความที่จะให้ประสบความสำเร็จและได้ตีพิมพ์นั้น ผู้เขียนมีเพียงแต่ต้องการให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจตามที่ต้องการเท่านั้น หากต้องมีความปรารถนาให้ผู้อ่านได้รับความรู้และความเพลิดเพลิน ฉะนั้นการเขียนบทความจึงถือเป็นทั้ง “ศาสตร์” และ “ศิลป์” ที่ต้องอาศัยความชำนาญและต้องใช้เวลาบ่มเพาะและฝึกฝนในเรื่องของการเขียน (Phetyupha, B., 2014) ดังนั้นผู้เขียนบทความทั้งสองประเภทจึงต้องมีความรู้และเข้าใจในรูปแบบและลักษณะเฉพาะของบทความเสียก่อน อีกทั้งผู้เขียนจะต้องมีกลวิธีการเขียนบทความให้น่าอ่านและชวนติดตามด้วย จึงจะสามารถสร้างสรรค์ผลงานวิชาการออกมาได้อย่างน่าสนใจ

Sanom, K. (2006, pp.144-145) และ Pannarat, W. (2011, p.6) ได้กล่าวถึงวิธีการเขียนบทความสรุปได้ว่า (1) การเขียนบทความต้องมีการตั้งชื่อเรื่องที่นำสนใจครอบคลุมประเด็นที่จะเขียน การตั้งชื่อเรื่องในการเขียนบทความมี วิธีการตั้งชื่อ ได้แก่ ตั้งชื่อเน้นสิ่งสำคัญของเรื่อง ตั้งชื่อตามขอบข่ายสาระของเรื่องทั้งหมด ตั้งชื่อเร้าความสนใจชวนให้อ่านเนื้อเรื่อง ตั้งชื่อที่มีความขัดแย้งกัน ตั้งชื่อโดยใช้สำนวน คำคม สุภาษิต คำพังเพย และคำประพันธ์ ตั้งชื่อเป็นคำถาม ตั้งชื่อแบบชักชวนให้ปฏิบัติตาม (2) การเขียนบทความต้องเป็นเรื่องที่มีสาระน่าเชื่อถือได้ ไม่เพ้อฝัน และมีเหตุผล (3) การเขียนบทความต้องมีการวางโครงร่าง คือ มีส่วนนำ ส่วนเนื้อหา และส่วนสรุป วิธีการเขียนคำนำ อาจเริ่มต้นการเขียน เช่น การเขียนคำนำด้วยการให้คำจำกัดความชื่อเรื่อง การ

¹ เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่อง วิเคราะห์การเขียนบทความในวารสารเมืองโบราณ ของนายทรงภพ ขุนมธุรส ซึ่งได้รับทุนการวิจัยจากคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ประจำปีงบประมาณ 2557

เขียนคำนำด้วยการใช้สำนวน คำคม และบทกวี การเขียนคำนำด้วยปรัชญาและทฤษฎี การเขียนคำนำด้วยการยกข่าวเหตุการณ์สำคัญ การเขียนคำนำด้วยการตั้งคำถาม การเขียนคำนำด้วยการเสียดสีประชดประชัน การเขียนคำนำด้วยการเสนอความคิดเห็น บอกความสำคัญและปัญหา การเขียนคำนำด้วยการสรุปเรื่อง การเขียนคำนำด้วยการหักทลายผู้อ่าน การเขียนคำนำด้วยการนำคำพูดหรือแนวคิดของบุคคลสำคัญมาเขียนนำเรื่อง วิธีการเขียนเนื้อหา อาจมีการเขียนอธิบาย เช่น การเขียนบรรยาย ขยายความ โดยมีการเขียนอธิบายขยายความโดยมีลำดับขั้นตอนอย่างต่อเนื่อง การเขียนอธิบายขยายความโดยใช้ตัวอย่างเหตุการณ์ประกอบ การเขียนอธิบายขยายความโดยใช้สำนวน คำคม และวรรณกรรมประกอบ การเขียนอธิบายขยายความโดยใช้เรื่องยากที่ไม่คุ้นเคย การเขียนอธิบายขยายความโดยใช้เหตุผล และมีการแสดงทัศนะให้สอดคล้องสัมพันธ์กัน วิธีการเขียนสรุป การเขียนบทความควรมีการเน้นย้ำส่วนที่สำคัญที่จะสรุปตอนจบเรื่อง เช่น สรุปเรื่องด้วยสาระสำคัญ สรุปเรื่องด้วยการให้ข้อคิดและข้อเสนอแนะ สรุปเรื่องด้วยการตั้งคำถามให้คิดค้นคำตอบเอง สรุปเรื่องด้วยทัศนะแนวคิดของผู้เขียน สรุปเรื่องด้วยการตั้งความหวัง ขอความร่วมมือ และขอความเห็นใจ สรุปเรื่องด้วยสำนวน คำคม และบทกวี (4) การเขียนบทความต้องมีความเป็นกลาง ยึดมั่นเคารพหลักการมากกว่าตัวบุคคล และแยกความรู้กับความคิดเห็นให้ผู้อ่านพิจารณาได้อย่างชัดเจน และ (5) การเขียนต้องมีข้อมูลอ้างอิงที่ถูกต้องเชื่อถือได้ และทันสมัยอยู่เสมอ

วารสารวิชาการที่ได้รับความนิยมจากผู้อ่านเป็นระยะเวลานาน ก็คือ วารสารเมืองโบราณ ซึ่งฉบับปฐมฤกษ์นั้นได้เริ่มวางจำหน่ายตั้งแต่ปี พ.ศ. 2517 และได้ผลิตรายการอย่างต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน นับเป็นเวลา 43 ปี การนำเสนอภาพและบทความในวารสารเมืองโบราณได้เปลี่ยนแปลงแนวทางหลักไปตามเงื่อนไขบริบทของแต่ละมิติเวลาอยู่เสมอ เนื้อหาในวารสารจะแบ่งออกเป็นสามส่วน ได้แก่ เรื่องจากปก บทความข้างใน และคอลัมน์ประจำเล่ม (Muang Boran Journal, 2012) ส่วนที่สำคัญและสามารถดึงดูดความสนใจของผู้อ่านหรือผู้บริโภคมามากที่สุดก็คือบทความจากปกวารสาร เป็นกลุ่มบทความหลัก 3-5 เรื่อง จะกล่าวถึงการตั้งข้อสังเกตและอธิบายถึงความรู้เกี่ยวกับ “หัวเรื่อง” (theme) นั้นๆ ในเชิงวิชาการทั้งทางลึกและทางกว้าง มีส่วนเชิงอรรถ การขยายความ และการอ้างอิงหนังสือบรรณานุกรมเช่นเดียวกับงานวิชาการทั่วไป แต่ปรับสำนวนภาษาให้อ่านเข้าใจได้ง่าย นำเสนอข้อสังเกตและแนวคิดรวบรัดชัดเจน ไม่เยิ่นเย้อ คุณลักษณะที่โดดเด่นและความเป็นมาที่ยาวนานของวารสารเมืองโบราณข้างต้น แสดงให้เห็นว่าบทความที่ได้รับการตีพิมพ์ในวารสารเมืองโบราณล้วนมีคุณภาพ จึงส่งผลให้วารสารเมืองโบราณได้รับความนิยมมาจนถึงปัจจุบัน ผู้วิจัยจึงสนใจจะวิเคราะห์กลวิธีการเขียนบทความในวารสารเมืองโบราณตามหลักการเขียนเชิงวิชาการ เพื่อเป็นกรณีศึกษาและเป็นตัวอย่างในการสอนรายวิชา 1411217 การพัฒนาทักษะการเขียน2 ในหัวข้อการเขียนบทความกึ่งวิชาการ แก่นักศึกษาหลักสูตรภาษาไทยและการสื่อสาร ชั้นปีที่ 2 อีกทั้งยังแนวทางในการสร้างสรรค์งานเขียนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อวิเคราะห์กลวิธีการเขียนบทความในวารสารเมืองโบราณ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิเคราะห์กลวิธีการเขียนบทความในวารสารเมืองโบราณครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับกลวิธีการเขียนบทความ
2. เลือกแหล่งข้อมูล ผู้วิจัยได้เลือกแบบเฉพาะเจาะจง โดยศึกษาเฉพาะบทความหลักที่

ปรากฏชื่อในหน้าปกวารสารเมืองโบราณ ในช่วงเวลา 2 ปี คือ ตั้งแต่เดือนมกราคม-ธันวาคม พ.ศ. 2555-2556

จำนวน 8 ฉบับ รวมทั้งสิ้นจำนวน 29 บทความ เนื่องจากบทความในวารสารเมืองโบราณเป็นบทความทั้งวิชาการที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับสาขาวิชาภาษาไทยและสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง เช่น คติชนวิทยา ประวัติศาสตร์ และภูมิปัญญา ซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่ผู้อ่านที่กำลังศึกษาในสาขาวิชาภาษาไทย

3. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลในประเด็นต่างๆ ดังต่อไปนี้
 - 3.1 การตั้งชื่อเรื่อง
 - 3.2 การเขียนความนำ
 - 3.3 การเขียนเนื้อเรื่อง
 - 3.4 การเขียนความสรุป
4. การนำเสนอข้อมูลผลการวิจัยโดยวิธีพรรณนาวิเคราะห์ (Analytical Description)

สรุปผลการวิจัย

การวิเคราะห์หลักวิธีการเขียนบทความในวารสารเมืองโบราณครั้งนี้ ผู้วิจัยสามารถแบ่งหลักวิธีการเขียนบทความ ออกเป็น 4 ลักษณะ ได้แก่ การตั้งชื่อเรื่อง การเขียนความนำ การเขียนเนื้อเรื่อง และการเขียนความสรุป ดังต่อไปนี้

1. การตั้งชื่อเรื่อง จากการศึกษาบทความในวารสารเมืองโบราณทั้งหมด 29 บทความ พบหลักวิธีการตั้งชื่อเรื่องทั้งหมด 4 วิธี ได้แก่ การใช้วลี การใช้คำยั่วและนำค้นหา การใช้คำระบุชื่อเรื่อง และการใช้คำเรียกความสนใจ ดังต่อไปนี้

1.1 การใช้วลี เป็นกลุ่มคำที่เรียงต่อกัน ได้ใจความแต่ยังไม่เป็นประโยคสมบูรณ์ โดยเป็นข้อความที่แสดงให้เห็นถึงเนื้อหาของบทความมาตั้งเป็นชื่อเรื่อง ทำให้ผู้อ่านคาดการณ์ได้ว่าบทความนี้จะกล่าวถึงเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องอะไร มีสาระสำคัญของเรื่องเกี่ยวกับด้านใด และเรื่องราวเกิดขึ้น ณ สถานที่ใด จากการศึกษาพบว่าการตั้งชื่อเรื่องแบบการใช้วลี ทั้งหมด 14 บทความ ตัวอย่างเช่น บทความเรื่อง “การปรับปรุงพื้นที่ชุมชนวิถีพุทธคลองแดน” (Muang Boran Journal, 2013, p.108) จะเห็นได้ว่าผู้เขียนตั้งชื่อเรื่องด้วยการใช้วลีสามารถบอกรายละเอียดของเนื้อหาสาระของบทความได้ ทำให้ผู้อ่านทราบว่าเนื้อเรื่องของบทความต่อไปนี้จะเป็นการกล่าวถึง “การปรับปรุงพื้นที่ชุมชนวิถีพุทธคลองแดน” ซึ่งผู้อ่านที่มีความสนใจเกี่ยวกับเรื่องนี้ก็จะสามารถตัดสินใจเลือกซื้อวารสารเพื่อติดตามอ่านเนื้อหาสาระของบทความต่อไป

1.2 การใช้คำยั่วและนำค้นหา เป็นการใช้คำที่ยั่วอารมณ์ความรู้สึกของผู้อ่านมาตั้งเป็นชื่อเรื่อง เมื่อผู้อ่านอ่านแล้วเกิดความต้องการที่จะค้นหาคำตอบ และติดตามอ่านเนื้อหาของบทความ ซึ่งคำที่ยั่วและนำค้นหาคำตอบนั้น มักจะไม่บอกรายละเอียดของเนื้อหาโดยตรงไปตรงมา ส่วนมากเป็นชื่อเรื่องสั้นๆ แต่สามารถทำให้ผู้อ่านเกิดความสงสัยใคร่รู้ จากการศึกษาพบว่าการตั้งชื่อแบบการใช้คำยั่วและนำค้นหาทั้งหมด 7 บทความ ตัวอย่างเช่น บทความเรื่อง “ดินสอกับดาบเคยเป็นคู่กันเสมอ : การเขียนเพื่อสยามของ ยี. อี. เยรีนี” (Muang Boran Journal, 2012, p.79) จะเห็นได้ว่าผู้เขียนตั้งชื่อเรื่องอย่างสั้นๆ จำนวนพยางค์น้อย โดยใช้คำว่า “ดินสอกับดาบ” เคยเป็นคู่กันเสมอ ซึ่งเป็นการใช้คำยั่วและนำค้นหา สร้างความสงสัยใคร่รู้แก่ผู้อ่านว่า ดินสอกับดาบนั้นเป็นของคู่กันอย่างไร และยี. อี. เยรีนี ใช้ดินสอกับดาบทำอะไรเพื่อประเทศสยาม การตั้งชื่อเรื่องแบบนี้ยั่วให้ผู้อ่านเกิดความสงสัยใคร่รู้เรื่องราวต่อไป

1.3 การใช้คำระบุชื่อเรื่อง เป็นการใช้คำหรือการใช้ชื่อเรื่องที่แสดงให้เห็นถึงเนื้อหาของบทความอย่างตรงไปตรงมา ทำให้ผู้อ่านทราบและเข้าใจทันทีว่า บทความนี้จะกล่าวถึงเนื้อหาเกี่ยวกับอะไร มีวัตถุประสงค์หรือสาระสำคัญของเนื้อหาในเรื่องอะไร จากการศึกษาพบว่าการตั้งชื่อเรื่องแบบการใช้คำระบุชื่อเรื่องทั้งหมด 5 บทความ ตัวอย่างเช่น บทความเรื่อง “ภาพเขียนชุด Iudea: การลำดับอายุภาพจาก

วัตถุประสงค์เรื่องราว และความหมายที่หายไป”(Muang Boran Journal, 2012, p.89) จะเห็นได้ว่าผู้เขียนตั้งชื่อเรื่องด้วยการใช้คำระบุเรื่องที่สารบอกรายละเอียดของเนื้อหาสาระทั้งหมดของบทความว่า จะกล่าวถึง “ภาพเขียน ludea” โดยมีการศึกษาลำดับอายุของภาพจากวัตถุประสงค์ เรื่องราว และความหมายที่หายไป ซึ่งถือเป็นการตั้งชื่อเรื่องแบบระบุชื่อเรื่องเพื่อให้ผู้อ่านได้ทราบอย่างตรงไปตรงมา

1.4 การใช้คำยาก เป็นการใช้คำยากหรือคำศัพท์ในวรรณคดีที่สามารถเรียกความสนใจแก่ผู้อ่านมาตั้งเป็นชื่อเรื่อง ทำให้ผู้อ่านเกิดความสนใจเนื้อหาสาระของบทความ เกิดความสนใจที่จะติดตามอ่านบทความ และตัดสินใจซื้อวารสารมาอ่าน ซึ่งคำที่เรียกความสนใจนั้นอาจไม่ได้บอกถึงเนื้อเรื่องของบทความโดยตรง อาจเป็นคำศัพท์ที่ค่อนข้างยาก ผู้อ่านไม่เข้าใจในความหมายของคำ จึงต้องติดตามอ่านเนื้อความของบทความต่อไป จากการศึกษาพบว่า มีการตั้งชื่อเรื่องแบบการใช้คำเรียกความสนใจทั้งหมด 3 บทความ ตัวอย่างเช่น บทความเรื่อง “อยุธยาที่ยังฟ้า” (Muang Boran Journal, 2012, p.74) จะเห็นได้ว่าผู้เขียนตั้งชื่อเรื่องบทความด้วยการใช้คำเรียกความสนใจ ซึ่งเป็นประโยชน์ๆ และไม่ได้สื่อความหมายโดยตรงให้ผู้อ่านทราบอย่างละเอียดถี่ถ้วน คำว่า “อยุธยาที่ยังฟ้า” นั้นสื่อความหมายให้ผู้อ่านทราบเพียงว่า บทความนี้จะเนื้อหาสาระที่กล่าวถึง “กรุงศรีอยุธยา” เท่านั้น แต่ยังไม่ทราบว่าเนื้อหาสาระด้านใด แต่คำว่า “ยดียังฟ้า” แสดงให้เห็นถึงความยิ่งใหญ่ของกรุงศรีอยุธยา ซึ่งการตั้งชื่อเรื่องเช่นนี้ช่วยเรียกความสนใจของผู้อ่านได้เป็นอย่างดี

2. การเขียนความนำ จากการศึกษาบทความในวารสารเมืองโบราณทั้งหมด 29 บทความ พบกลวิธีการเขียนความนำทั้งหมด 7 วิธี ได้แก่ การเขียนความนำด้วยการมุ่งตรงสู่เรื่อง การเขียนความนำด้วยการเล่าความเป็นมา การเขียนความนำด้วยการกล่าวถึงความสำคัญ การเขียนความนำด้วยการให้คำจำกัดความ การเขียนความนำด้วยการกล่าวถึงปัญหา การเขียนความนำด้วยการอ้างหลักฐาน และการเขียนความนำด้วยการยกเหตุการณ์สำคัญ ดังต่อไปนี้

2.1 การเขียนความนำด้วยการมุ่งตรงสู่เรื่อง จากการศึกษาพบว่า มีผู้เขียนบทความใช้กลวิธีนี้จำนวน 9 บทความ ตัวอย่างเช่น ความนำของบทความเรื่อง “ข้อบกพร่องผลิตผลของพงศาวดารฉบับหลวงประเสริฐ: สมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ 1 ติเมืองเชียงใหม่” ความว่า

พระราชพงศาวดารกรุงศรีอยุธยามีหลายฉบับ ทั้งที่เป็นภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ แต่ที่ได้รับยกย่องว่าบันทึกเรื่องราวถูกต้องตรงกับความเป็นจริงที่สุดก็คือ พระราชพงศาวดารกรุงศรีอยุธยาฉบับหลวงประเสริฐฯ อย่างไรก็ตาม ในความเป็นจริงนั้น พงศาวดารฉบับนี้ก็หาได้บันทึกเรื่องราวถูกต้องสมบูรณ์แบบไปหมดทุกเรื่องแต่อย่างใดไม่ บางเรื่องก็บันทึกบกพร่องผิดพลาดอย่างมาก ดังเช่นเหตุการณ์ศึกครั้งไปตีเมืองเชียงใหม่ในสมัยสมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ 1 แห่งกรุงศรีอยุธยา เป็นต้น

(Muang Boran Journal, 2012, p.89)

แสดงให้เห็นให้ผู้เขียนบทความใช้วิธีการเขียนเกริ่นนำด้วยการมุ่งตรงสู่เรื่อง โดยกรกล่าวถึงพระราชพงศาวดารกรุงศรีอยุธยาว่าที่ได้รับการยกย่องมากที่สุดคือพงศาวดารกรุงศรีอยุธยาฉบับหลวงประเสริฐ เพื่อให้ผู้อ่านได้ทราบทันทีว่าเรื่องที่กล่าวในบทความนี้เป็นเรื่องของกรบันทึกพงศาวดารของหลวงประเสริฐ ซึ่งมีข้อผิดพลาดบางประการเกี่ยวกับสมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ 1 เข้าตีเมืองเชียงใหม่

2.2 การเขียนความนำด้วยการเล่าความเป็นมา จากการศึกษาพบว่า มีผู้เขียนบทความใช้กลวิธีนี้จำนวน 8 บทความ ตัวอย่างเช่น ความนำของบทความเรื่อง “ปาดานีผ่านแว่นของจักรวรรดิและดวงตาสสมัยใหม่ : การสำรวจทางมานุษยวิทยาของมหาวิทยาลัยเคมบริดจ์ในรัฐมลายูของสยาม ค.ศ. 1899-1900” ความว่า

เมื่อวันที่ 27 ธันวาคม ค.ศ. 1898 มร.เกรฟวิล ราชทูตอังกฤษประจำกรุงเทพฯ ได้เข้าพบกรมหลวงเทวะวงษ์วโรปการ เสนาบดีว่าการต่างประเทศ เพื่อแจ้งว่ามหาวิทยาลัยเคมบริดจ์ทำเรื่องเสนอต่อนายกรัฐมนตรี และแจ้งมายังสถานทูตอังกฤษที่กรุงเทพฯ ว่า ทางมหาวิทยาลัยจะ “แต่งตั้งพวกนักปราชญ์ออกมาตรวจการวิทยาต่างๆ...

(Muang Boran Journal, 2012, p.88)

แสดงให้เห็นว่าผู้เขียนได้กล่าวถึงความเป็นมาของอำเภอปรางบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เพื่อเล่าความเป็นมาให้ผู้อ่านได้ทราบเป็นความรู้ก่อนที่นำเข้าสู่เรื่อง “บทบาทของเมืองปรางในสมัยอยุธยาตามหลักฐานโบราณคดี” ทำให้ผู้อ่านได้รู้จักอำเภอปรางบุรีว่ามีลักษณะภูมิประเทศอย่างไร มีอาณาเขตติดกับสถานที่แห่งใดบ้าง เป็นต้น ซึ่งทำให้ผู้เขียนเกิดความสนใจอย่างติดตามอ่านเนื้อความในบทความต่อไป

2.3 การเขียนความนำด้วยการกล่าวถึงความสำคัญ จากการศึกษาพบว่า มีผู้เขียนบทความใช้กลวิธีนี้ จำนวน 6 บทความ ตัวอย่างเช่น ความนำของบทความเรื่อง “ชีวิตวัฒนธรรมคนมหาราช ภาพสะท้อนสังคมลุ่มน้ำ” ความว่า

ลำน้ำและท้องทุ่งบริเวณพื้นที่ราบลุ่มภาคกลางของประเทศไทยถือเป็นสิ่งกำหนดสภาพวิถีชีวิตของผู้อยู่อาศัย ทั้งถิ่นฐานที่อยู่ อาหารการกิน อาชีพ และประเพณี ความเชื่อ ก่อนที่ทุกอย่างจะผันแปรเปลี่ยนไปจากการพัฒนาสังคมในแบบอุตสาหกรรม...โดยเฉพาะอย่างยิ่งชุมชนที่ตั้งอยู่บริเวณจุดสบกันของลำน้ำ ดังเช่นความทรงจำของชุมชนชาวแพ บริเวณจุดสบกันของแม่น้ำลพบุรีและคลองบางพระครู อำเภอมหาราช อันเป็นตัวอย่างหนึ่งที่แสดงให้เห็นความสัมพันธ์ของผู้อยู่อาศัยและลำน้ำ

(Muang Boran Journal, 2012, p.93)

แสดงให้เห็นว่าผู้เขียนได้เขียนเกริ่นนำด้วยการกล่าวถึงความสำคัญของลำน้ำและท้องทุ่งบริเวณพื้นที่ราบลุ่มภาคกลางของประเทศไทยว่าเป็นแหล่งที่รวบรวมสภาพวิถีชีวิตของผู้อยู่อาศัย ทั้งที่อยู่อาศัย อาหารการกิน อาชีพ ความเชื่อ และประเพณี แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของลำน้ำกับผู้อยู่อาศัยอยู่ในบริเวณนี้ ซึ่งเป็นการเขียนให้ผู้อ่านเห็นความสำคัญของลุ่มน้ำในอำเภอมหาราช จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

2.4 การเขียนความนำด้วยการให้คำจำกัดความ จากการศึกษาพบว่า มีผู้เขียนบทความใช้กลวิธีนี้จำนวน 2 บทความ ตัวอย่างเช่น ความนำของบทความเรื่อง “อัฐวินายกะ เทวสถานพระคเณศที่เกิดเองตามธรรมชาติ” ความว่า

นามอัฐวินายกะ (Ashtavinayaka) อัฐวินายกะเกิดจากการสมาสของคำว่า “อัฐ” หมายถึงแปด และ “วินายกะ” หมายถึง พระคเณศ รวมแล้วหมายถึงพระคเณศแปดองค์

(Muang Boran Journal, 2013, p.80)

แสดงให้เห็นว่าผู้เขียนบทความใช้วิธีการเขียนเกริ่นนำด้วยการให้คำจำกัดความ โดยกล่าวว่า อัฐวินายกะเกิดจากการสมาสของคำว่า “อัฐ” หมายถึงแปด และ “วินายกะ” หมายถึง พระคเณศ รวมแล้วหมายถึงพระคเณศแปดองค์ ซึ่งทำให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายของคำว่า อัฐวินายกะ ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น การเขียนความนำแบบนี้เป็นการให้ความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์แก่ผู้อ่าน เพื่อให้ผู้อ่านมีความรู้ความเข้าใจก่อนที่จะเริ่มอ่านเนื้อหาของบทความต่อไป

2.5 การเขียนความนำด้วยการกล่าวถึงปัญหา จากการศึกษาพบว่า มีผู้เขียนบทความใช้กลวิธีนี้จำนวน 2 บทความ ตัวอย่างเช่น ความนำของบทความเรื่อง “พระเจ้าฟ้ารุ่งม แห่เหล่าทอละนี พุทธศัตรีย์ ภาพลักษณ์ และความขัดแย้ง” ความว่า

หลักฐานลายลักษณ์เกี่ยวกับ “พระเจ้าฟ้ารุ่งมแห่เหล่าทอละนี” วีรภคตริย์ผู้สถาปนา “อาณาจักรล้านช้าง” มีรายละเอียดเนื้อหาขัดแย้งกันหลายแห่ง ข้อขัดแย้งต่างๆ เหล่านี้ไม่นำมาซึ่งข้อสรุปเนื้อเรื่องที่ไมสอดคล้องกันในงานเขียนทางประวัติศาสตร์สมัยหลังขึ้นอยู่กับผู้เขียนงานชิ้นนั้นๆ รับเชื่อตามข้อมูลในหลักฐานชิ้นใดเป็นหลัก ส่งผลให้งานชิ้นนั้นอาจขาดความน่าเชื่อถือในกรณีที่ผู้อ่านได้พบหลักฐานอีกชิ้นหนึ่งที่กล่าวต่างกันไป บทความนี้เป็นความพยายามเล็กๆ ที่จะเสนอวิธีแก้ปัญหาดังกล่าว เพื่อให้ผู้ที่สนใจมีมุมมองที่จะสามารถ “อ่าน” ประวัติศาสตร์รายบุคคลสำคัญนี้ได้ง่ายขึ้น

(Muang Boran Journal, 2012, p.100)

ผู้เขียนได้เกริ่นนำด้วยการนำปัญหาจากหลักฐานลายลักษณ์เกี่ยวกับพระเจ้าฟ้ารุ่งม ว่ามีเนื้อหาขัดแย้งกันหลายประการ และข้อขัดแย้งเหล่านี้ไม่นำมาซึ่งปัญหาของข้อสรุปทางประวัติศาสตร์ในสมัยหลัง ส่งผลให้งานเขียนชิ้นนั้นๆ ขาดความน่าเชื่อถือ ผู้เขียนจึงนำเสนอวิธีการแก้ปัญหาดังกล่าวไว้ในบทความนี้

2.6 การเขียนความนำด้วยการอ้างหลักฐาน จากการศึกษาพบว่า มีผู้เขียนบทความใช้กลวิธีนี้เพียง 1 บทความ ดังตัวอย่างความนำของบทความเรื่อง “กรุงเทพทวารวดีศรีอยุธยา” ความว่า

ในการศึกษาของข้าพเจ้า จากหลักฐานทางภูมิศาสตร์-โบราณคดี และสังคม-วัฒนธรรม เข้าใจว่าความเป็นนครหลวงของพระนครศรีอยุธยานั้น น่าจะเริ่มปรากฏชัดเจนตั้งแต่รัชกาลสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถในพุทธศตวรรษที่ 21 เป็นต้นมา เพราะเป็นเวลาที่อยู่อยุธยาเป็นศูนย์กลางของรัฐรวมศูนย์ที่คนภายนอกเรียกว่าสยามประเทศ ดังปรากฏหลักฐานจากเอกสารของคนอยุธยา โดยเฉพาะ กำสรวลสมุทร เรียกว่า “กรุงเทพทวารวดีศรีอยุธยาหาดีลกภพพรตน์ราชธานีบุรมย์”

(Muang Boran Journal, 2012, p.82)

แสดงให้เห็นว่าผู้เขียนได้เขียนเกริ่นนำด้วยการอ้างถึงหลักฐานทั้งทางภูมิศาสตร์ โบราณคดี และสังคมวัฒนธรรม โดยกล่าวถึงเอกสารของคนอยุธยา โดยเฉพาะอย่างยิ่งใน “กำสรวลสมุทร” ซึ่งเรียกเมืองอยุธยาว่า “กรุงเทพทวารวดีศรีอยุธยาหาดีลกภพพรตน์ราชธานีบุรมย์” นั้นเป็นความจริง และมีหลักฐานยืนยันเป็นลายลักษณ์อักษรที่เชื่อถือได้

2.7 การเขียนความนำด้วยการยกเหตุการณ์สำคัญ จากการศึกษาพบว่า มีผู้เขียนบทความใช้กลวิธีนี้เพียง 1 บทความ ดังตัวอย่างความนำของบทความเรื่อง “เชียงรากน้อย: น้ำมา-ข้าวหมด น้ำลด-ปรากฏที่ (ดินและชีวิต)” ความว่า

เดือนนี้ กันยายน พุทธศักราช 2555

เวลาผ่านไปเกือบหนึ่งปี เหตุการณ์มหาอุทกภัย พ.ศ. 2554 กลายเป็นอดีตที่แต่ละคนจดจำ (บางคนลืมไปแล้ว) แตกต่างกันไป แล้วแต่ร่องรอยของเหตุการณ์ที่ตกหล่น หลงเหลือ ในชีวิตแต่ละคน

(Muang Boran Journal, 2012, p.104)

แสดงให้เห็นว่าผู้เขียนได้นำเหตุการณ์อุทกภัยที่เกิดขึ้นกับประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2554 มากล่าวขึ้นก่อน เพื่อจะนำเข้าสู่เรื่องการปลูกข้าว วิถีชีวิตของชาวนาในตำบลเชียงรากน้อย อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี ทั้งนี้เพื่อให้ผู้อ่านได้รำลึกถึงเหตุการณ์มหาอุทกภัยที่สร้างความเสียหายให้กับประชาชนคนไทยเมื่อปี พ.ศ. 2554 ที่ผ่านมา

3. การเขียนเนื้อเรื่อง จากการศึกษาบทความในวารสารเมืองโบราณทั้งหมด 29 บทความ พบกลวิธีการเขียนเนื้อเรื่องทั้งหมด 2 ลักษณะเท่านั้น ได้แก่ การเขียนเนื้อเรื่องด้วยการตั้งประเด็นหัวข้อตามลำดับความสำคัญของเรื่องที่เขียนบทความ และการเขียนเนื้อเรื่องด้วยการพรรณนาตามข้อมูลที่ได้ทำการศึกษาค้นคว้า เพราะด้วยเหตุผลที่ว่า บทความในวารสารเมืองโบราณทุกบทความล้วนเป็นบทความกึ่งวิชาการ ที่มาจากการศึกษาค้นคว้า การวิจัย การลงพื้นที่เก็บข้อมูลจริง การสำรวจทั้งทางเอกสารและสำรวจทางภาคสนาม เรียกได้ว่าผู้เขียนบทความต้องมีการศึกษาค้นคว้าอย่างมีระบบ และมีวิธีการศึกษาตามขั้นตอนของแต่ละสาขาวิชาที่ผู้เขียนมีความถนัดและความสามารถเฉพาะทาง เช่น สาขาประวัติศาสตร์ สาขาโบราณคดี สาขามานุษยวิทยาและสังคมวิทยา สาขาศิลปกรรมและสถาปัตยกรรม เป็นต้น ทำให้การเขียนเนื้อเรื่องของบทความในวารสารเมืองโบราณพบเพียงสองลักษณะเท่านั้น ได้แก่ การเขียนเนื้อเรื่องด้วยการตั้งประเด็นหัวข้อตามลำดับความสำคัญ และการเขียนเนื้อเรื่องด้วยการพรรณนาตามข้อมูลที่ได้ศึกษาค้นคว้า ดังนี้

3.1 การเขียนเนื้อเรื่องด้วยการตั้งประเด็นหัวข้อตามลำดับความสำคัญหรือตามประเด็นที่ศึกษา กล่าวคือ ทั้ง 29 บทความ ผู้เขียนได้ใช้วิธีการตั้งประเด็นหัวข้อตามลำดับความสำคัญของการศึกษา ดังตัวอย่างบทความเรื่อง “ภาพวิถีชีวิต (อันพรมัว) ของชาวทราวดีที่เมืองนครปฐมโบราณ” (Muang Boran Journal, 2012, pp.78-98) โดยผู้เขียนได้เขียนบรรยายตามประเด็นหัวข้อที่ตั้งไว้ อันได้แก่ ชาวทราวดีจากหลักฐานด้านเอกสารและงานศิลปกรรม, ข้อมูลจากการขุดค้นทางโบราณคดีในช่วง พ.ศ. 2552-2553, แบบแผนการยังชีพ, แบบแผนการผลิตภาชนะดินเผา, อุตสาหกรรมการผลิตอิฐและกระเบื้องดินเผา, กิจกรรมการสักด/แกะสลักประติมากรรมหิน, กิจกรรมการถลุงและหลอมโลหะ, การสรุปและเสนอแนะ เป็นต้น ซึ่งการเขียนเนื้อความในลักษณะนี้ช่วยให้ผู้อ่านสามารถแยกแยะเนื้อหาสาระตามประเด็นที่ผู้เขียนได้แบ่งไว้ได้ง่ายขึ้น และทำให้ผู้อ่านรู้สึกว่เนื้อหาที่อ่านไม่ได้ยาวมากจนเกินไป

3.2 การเขียนเนื้อเรื่องด้วยการพรรณนาตามข้อมูลที่ได้ศึกษาค้นคว้า กล่าวคือ ทั้ง 29 บทความ ผู้เขียนได้ใช้วิธีการเขียนด้วยการพรรณนาตามข้อมูลที่ได้ศึกษาค้นคว้า โดยไม่มีการตั้งหัวข้อเป็นประเด็นเหมือนกับตัวอย่างแรก โดยผู้เขียนจะเริ่มเขียนพรรณนาตามลำดับข้อมูลที่ตนได้ทำการศึกษาค้นคว้ามานำ และใช้วิธีการย่อหน้าในการแบ่งประเด็นหรือข้อหัวต่างๆ และเขียนบรรยายเช่นนี้ไปจนจบบทความ ซึ่งการเขียนเนื้อหาในลักษณะนี้ทำให้ผู้อ่านเสมือนกำลังอ่านนวนิยายหรือเรื่องเล่าที่ค่อนข้างยาว โดยไม่มีการเขียนเชิงอรรถและไม่มีเอกสารอ้างอิงเหมือนกับบทความวิชาการหรือบทความวิจัย

4. การเขียนความสรุป จากการศึกษาบทความในวารสารเมืองโบราณทั้งหมด 29 บทความ พบกลวิธีการเขียนความนำทั้งหมด 8 วิธี ได้แก่ การเขียนความสรุปด้วยการสรุปสาระสำคัญของเรื่อง การเขียนความสรุปด้วยการให้ผู้อ่านได้ตระหนักคิด การเขียนความสรุปด้วยการตั้งข้อสังเกต การเขียนความสรุปด้วยการยืนยันหลักฐาน การเขียนความสรุปด้วยการอ้างอิงและบอกแหล่งที่มาของการเขียนความสรุปด้วยการบอกเจตนาของผู้เขียน การเขียนความสรุปด้วยการนำเสนอปัญหา และการเขียนความสรุปด้วยการแสดงทรรศนะของผู้เขียน ดังต่อไปนี้

4.1 การเขียนความสรุปด้วยการสรุปสาระสำคัญของเรื่อง เป็นกลวิธีการเขียนความสรุปที่พบมากที่สุด ในบทความของวารสารเมืองโบราณ ผู้เขียนบทความในวารสารเมืองโบราณใช้กลวิธีนี้ จำนวน 9 บทความ ตัวอย่างเช่น ความสรุปของบทความเรื่อง “การแพทย์และสาธารณสุขในสมัยอยุธยา” ความเป็น

การแพทย์และการรักษาโรคในสมัยอยุธยาเน้นวิถีธรรมชาติ วิธีการรักษาและยาที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นยาสมุนไพรที่สืบทอดกันมายาวนาน การรักษาบางอย่างยังคงมีมาถึงปัจจุบัน เช่น การอยู่ไฟ การประคบ การใช้สมุนไพร และมาได้รับการปรับปรุงมากขึ้น ในสมัยสมเด็จพระนารายณ์ โดยได้รับความรู้จากแพทย์ชาวยุโรปที่เข้ามายังพระนครศรีอยุธยา และพัฒนาขึ้นทุกยุคทุกสมัยจนกลายเป็นความก้าวหน้าด้านการแพทย์ในปัจจุบัน

(Muang Boran Journal, 2012, p.138)

แสดงให้เห็นว่าผู้เขียนได้สรุปความด้วยการสรุปสาระสำคัญทั้งหมดของเรื่อง โดยสรุปว่า การแพทย์และการสาธารณสุขในสมัยอยุธยาเน้นวิถีธรรมชาติและมีการใช้สมุนไพร และการแพทย์แบบจีนเข้ามาใช้ในการรักษาผู้ป่วยด้วย และการศึกษาเช่นนี้ก็ยังคงสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน

4.2 การเขียนความสรุปด้วยการให้ผู้อ่านได้ตระหนักคิด จากการศึกษาพบว่า มีผู้เขียนบทความใช้กลวิธีนี้ จำนวน 6 บทความ ตัวอย่างเช่น ความสรุปของบทความเรื่อง “ปาตานีผ่านแว่นของจักรวรรดิและดวงตาสสมัยใหม่: การสำรวจทางมานุษยวิทยาของมหาวิทยาลัยเคมบริดจ์ในรัฐมลายูของสยาม ค.ศ. 1899-1900” ความเป็น

นอกเหนือจากประวัติศาสตร์บอกเล่า ยังมีอีกหลายหนทาง แม้จะแค่ความพยายามก็ตามที่ที่จะทำให้เราเข้าสู่ประสบการณ์ของผู้คนในอดีต การดักเอาเศษเสี้ยวอันแตกกระจายของหลักฐานและเรื่องราว ซึ่งแต่ละส่วนบรรจุความหมายและเชื่อมโยงกับความหมายอื่นๆ ที่ร้อยรัดกันขึ้นมาเป็นสังคมและวัฒนธรรมยังเป็นหนทางของนักเรียนประวัติศาสตร์ ที่ทำให้การบันทึกถ้อยคำและประสบการณ์ของผู้คน โดยเฉพาะคนธรรมดาสามัญในหน้าประวัติศาสตร์นิพนธ์ของปาตานี/ปัตตานียังคงเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ และสมควรที่จะทำเป็นอย่างยิ่ง

(Muang Boran Journal, 2013, p.133)

แสดงให้เห็นว่าผู้เขียนต้องการให้ผู้อ่านได้ตระหนักคิดว่า ยังมีหลักฐานอีกมากมายทางประวัติศาสตร์ ไม่ว่าจะเป็นเสียง ความรู้สึกนึกคิด และประสบการณ์ของราษฎรสามัญที่นักประวัติศาสตร์จะมองข้ามไปเสียไม่ได้ เพราะถ้านำเอาเศษเสี้ยวอันแตกกระจายของหลักฐานต่างๆ เหล่านี้มาประกอบเข้าด้วยกันก็จะทำให้เห็นถึงความหมายบางประการและการเชื่อมโยงความหมายอื่นๆ อันก่อให้เกิดเป็นสังคมและวัฒนธรรมหนึ่งได้อย่างน่าทึ่ง ผู้อ่านจึงไม่ควรละเลยสิ่งเล็กๆ เหล่านี้

4.3 การเขียนความสรุปด้วยการตั้งข้อสังเกต จากการศึกษาพบว่า มีผู้เขียนบทความใช้กลวิธีนี้จำนวน 4 บทความ ตัวอย่างเช่น ความสรุปของบทความเรื่อง “ประเพณีใส่ขันดอกอินทิลเมืองเชียงใหม่: “พุทธ” “ผี” พื้นที่ทับซ้อน” ความเป็น

น่าแปลกกว่า เสาคินทิลนั้นเป็นพื้นที่ของ “ผี” ซึ่งส่วนใหญ่พื้นที่ของผีมักเป็นพื้นที่ของ “ผู้หญิง” มากกว่า โดยเฉพาะการถือผีบรรพบุรุษตามสายของฝ่ายแม่ อย่างไรก็ตาม ความเชื่อเรื่องผีที่ผู้หญิงล้านนาผูกขาดไว้นั้นโดยทั่วไปมักเป็นผีระดับสายตระกูล หากเป็นผีในระดับเมืองกลับเกี่ยวข้องกับผู้ชายมากกว่า อีกทั้งเรื่องนี้ยังมีพุทธศาสนาเข้ามาเกี่ยวข้อง จึงดูเหมือนขอบเขตที่ผู้ชายจะมีอำนาจเหนือพิธีกรรมนี้ ดังนี้

กรณีของ “ตั้งข้าว” หรือผู้ดูแลชั้นตั้งใส่ขันดอกอินทขิลนั้น เท้าที่สับคันย้อนหลังไปได้สามชั่วคนก็ล้วนแล้วแต่เป็นผู้ชายทั้งสิ้น

(Muang Boran Journal, 2013, p.104)

แสดงให้เห็นว่าผู้เขียนต้องการชี้ให้ผู้อ่านเห็นข้อสังเกตหรือสิ่งที่น่าแปลกของการให้ความสำคัญเกี่ยวกับเสาอินทขิล การตั้งขันใส่ดอกอินทขิลว่า ปกติแล้วในระดับท้องถิ่นจะให้ความสำคัญกับผู้หญิงมากกว่า แต่หากเป็นผีในระดับเมืองแล้วผู้ชายย่อมมีอำนาจกว่าผู้หญิง จึงทำให้การตั้งใส่ขันดอกอินทขิลเมื่อสามชั่วอายุคนที่ผ่านมามีแต่ผู้ชายทั้งสิ้น

4.4 การเขียนความสรุปด้วยการยืนยันหลักฐาน จากการศึกษาพบว่า ผู้เขียนบทความใช้กลวิธีนี้จำนวน 3 บทความ ตัวอย่างเช่น ความสรุปของบทความเรื่อง “บทบาทของเมืองปราณในสมัยอยุธยา จากหลักฐานทางโบราณคดี” ความว่า

จากหลักฐานที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า หลักฐานลายลักษณ์อักษรได้กล่าวถึงเมืองปราณว่ามีบทบาทตั้งแต่ราวพุทธศตวรรษที่ 22 สอดคล้องกับหลักฐานโบราณคดีที่พบ ซึ่งมีอายุตั้งแต่พุทธศตวรรษที่ 22 ในเวลานั้นเมืองปราณคงเป็นหัวเมืองหน้าด่านทางใต้ของกรุงศรีอยุธยา ที่ต้องคอยป้องกันการรุกรานจากพม่า และต้องส่งกำลังพลไปช่วยรบเมื่อทางการอยุธยาขอมา ในขณะเดียวกันก็มีบทบาทด้านเศรษฐกิจ โดยมีสถานะเป็นเมืองท่าของอยุธยาบนฝั่งอ่าวสยาม ตั้งอยู่บนเส้นทางข้ามคาบสมุทรที่ผ่านช่องสิงขร ซึ่งสามารถเดินทางไปยังฝั่งทะเลด้านตะวันตกได้

(Muang Boran Journal, 2012, p.101)

แสดงให้เห็นว่าผู้เขียนได้กล่าวยืนยันถึงหลักฐานที่กล่าวมาทั้งหมดว่า “หลักฐานลายลักษณ์อักษรได้กล่าวถึงเมืองปราณว่ามีบทบาทตั้งแต่ราวพุทธศตวรรษที่ 22 สอดคล้องกับหลักฐานโบราณคดีที่พบ ซึ่งมีอายุตั้งแต่พุทธศตวรรษที่ 22 ในเวลานั้น เมืองปราณคงเป็นหัวเมืองหน้าด่านทางใต้ของกรุงศรีอยุธยา ที่ต้องคอยป้องกันการรุกรานจากพม่า และต้องส่งกำลังพลไปช่วยรบเมื่อทางการอยุธยาขอมา” อย่างแน่นอน

4.5 การเขียนความสรุปด้วยการอ้างอิงและบอกแหล่งที่มา จากการศึกษาพบว่า มีผู้เขียนบทความใช้กลวิธีนี้ จำนวน 3 บทความ ตัวอย่างเช่น ความสรุปของบทความเรื่อง “เชียงรากน้อย: น้ำมา-ข้าวหมด น้ำลาด-ปรากฏที่ (ดิน) และชีวิต” ความว่า

บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของรายงานวิจัย โครงการ “คนกับภัยพิบัติ : กรณีศึกษาชาวจังหวัดปทุมธานีที่ได้รับผลกระทบจากอุทกภัย พ.ศ. 2554” โดยความร่วมมือของคณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และสนับสนุนทุนวิจัยโดยศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน) การเก็บข้อมูลภาคสนามระหว่างเดือนมกราคม-พฤษภาคม 2555

(Muang Boran Journal, 2012, p.109)

แสดงให้เห็นว่าผู้เขียนได้สรุปความด้วยการบอกแหล่งที่มาของบทความนี้ว่ามาจาก รายงานการวิจัยเรื่อง “คนกับภัยพิบัติ : กรณีศึกษาชาวจังหวัดปทุมธานีที่ได้รับผลกระทบจากอุทกภัย พ.ศ. 2554” ซึ่งทำให้ผู้อ่านเห็นว่าบทความนี้ไม่ได้เขียนขึ้นมาอย่างเลื่อนลอย แต่ได้มีการศึกษาวิจัยมาก่อนแล้ว ทำให้บทความนี้มีความน่าเชื่อถือมากขึ้น

4.6 การเขียนความสรุปด้วยการบอกเจตนาของผู้เขียน จากการศึกษาพบว่า มีผู้เขียนบทความในวารสารเมืองโบราณใช้กลวิธีนี้ จำนวน 2 บทความ ตัวอย่างเช่น ความสรุปของบทความเรื่อง “เจดีย์วัดป่าคา (ร้าง) เมืองเชียงใหม่ : ข้อสังเกตจากการบูรณะครั้งล่าสุด” ความว่า

บทความนี้ไม่มีเจตนาวิพากษ์วิจารณ์หน่วยงานหรือบุคคลใด เพียงต้องการสะท้อนอีกแง่มุมหนึ่งของการบูรณะโบราณสถานที่ไม่เหมาะสม ซึ่งยังคงปรากฏให้เห็นกระทั่งปัจจุบัน และหวังว่าจะกระตุ้นเตือนให้ผู้เกี่ยวข้อง รวมถึงคนในท้องถิ่นได้ตระหนักถึงความสำคัญของโบราณสถานซึ่งเป็นสมบัติของทุกคน

(Muang Boran Journal, 2012, p.107)

แสดงให้เห็นว่าผู้เขียนต้องการบอกเจตนาแก่ผู้อ่านอย่างตรงไปตรงมาว่า บทความนี้ไม่มีเจตนาวิพากษ์วิจารณ์หน่วยงานหรือบุคคลใด เพียงต้องการสะท้อนให้เห็นการบูรณะโบราณสถานที่ไม่เหมาะสมเท่านั้น และต้องการให้คนในท้องถิ่นได้ตระหนักถึงความสำคัญของโบราณสถาน อันเป็นสมบัติของทุกคนด้วย

4.7 การเขียนความสรุปด้วยการนำเสนอปัญหา จากการศึกษาพบว่า มีผู้เขียนบทความใช้กลวิธีนี้จำนวน 1 บทความ ดังตัวอย่างความสรุปของบทความเรื่อง “พะเจ้าฟ้าจุ่ม แหล่งหล้าทอละนี พุทธกษัตริย์ภาพลักษณ์ และความขัดแย้ง” ความว่า

กรณีที่กล่าวมานี้จะเห็นได้ว่าพระเจ้าฟ้าจุ่มตามมุมมองและภาพที่สร้างขึ้นโดยนักประวัติศาสตร์ไทยและลาว (ซึ่งมีเดิมกับมหาสิลาเป็นตัวแทน) มีข้อขัดแย้งสูงมากจากปัญหาเรื่องมุมมองที่ใช้ในการตีความข้อมูลหลักฐานของผู้เขียนแต่ละท่าน ปัญหาข้อขัดแย้งต่างๆ ในงานเขียนสมัยหลังจึงไม่ได้เกิดจากความแตกต่างระหว่างตัวบทที่ปรากฏในหลักฐาน (ซึ่งเป็นประเด็นใหญ่ที่ต้องอภิปรายแยกต่างหาก) แต่มีสาเหตุมาจากความต่างกันของมุมมองที่ใช้เป็นหลักฐานชีวิตตัดสินคุณค่าของหลักฐานนั้นๆ ต่างหาก ส่วนมุมมองดังกล่าวมาจากไหนหรือมีอะไรเป็นปัจจัยเกื้อหนุน คงต้องอภิปรายว่าด้วยปัญหาเรื่อง “ผลประโยชน์” (ที่อาจจะทับซ้อนด้วยหรือไม่ก็ตาม) เป็นลำดับถัดไป

(Muang Boran Journal, 2012, p.105)

แสดงให้เห็นว่าผู้เขียนต้องการนำเสนอปัญหาของการตีความข้อมูลหรือตีความหลักฐานของนักวิชาการว่ามีการตีความในลักษณะที่แตกต่างกัน ซึ่งมุมมองของนักวิชาการหรือการตีความนั้นคงต้องอาศัยหลักฐานและการพิจารณาเรื่องของผลประโยชน์ด้วย

4.8 การเขียนความสรุปด้วยการแสดงทรรศนะของผู้เขียน จากการศึกษาพบว่า มีผู้เขียนบทความใช้กลวิธีนี้เพียง 1 บทความ ดังตัวอย่างความสรุปของบทความเรื่อง “จักรพรรดิ: ราชานเือนราชานในอุดมคติ” ดังความว่า

ผู้เขียนเห็นว่า ไม่ว่าจะเป็นธรรมเนียมราชสำนัก รูปแบบงานศิลปกรรมที่แสดงออกถึงบารมีและอำนาจของพระมหากษัตริย์ที่เหนือกว่ากลุ่มการเมืองท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นเจ้าเมืองและเจ้าประเทศราช รวมถึงทูตต่างเมือง ก็นับได้ว่าเป็นการแสดงออกถึงความเป็นพระจักรพรรดิราชทั้งสิ้น

(Muang Boran Journal, 2012, p.99)

แสดงให้เห็นว่าผู้เขียนต้องการแสดงความคิดเห็นหรือทรรศนะของตนเองว่า ไม่ว่าจะเป็นพระจักรพรรดิที่มาจากแต่งตั้งของราชสำนัก พระจักรพรรดิในอุดมคติ ซึ่งเป็นผู้ที่สั่งสมบุญมาแต่อดีตชาติแล้วตามลัทธิมลิตีในราชบัลลังก์ของพระองค์ทั้งสิ้น

อภิปรายผลการวิจัย

กลวิธีในการเขียนบทความกึ่งวิชาการทั้ง 4 ลักษณะที่พบ ถือเป็นลักษณะเฉพาะที่โดดเด่นของวารสารเมืองโบราณ ไม่ว่าจะเป็นการตั้งชื่อเรื่องโดยใช้วลี การตั้งชื่อเรื่องโดยใช้คำยั่วให้หาค้นหา การตั้งชื่อเรื่องโดยใช้คำยาก สอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง “บทความทางภาษาไทย : การวิเคราะห์การตั้งชื่อ คำนำ เนื้อเรื่อง และสรุป” ของ Pannarat. (2011) ที่พบว่า “บทความภาษาไทยมีการตั้งชื่อเรื่อง 2 ลักษณะ คือการตั้งชื่อที่เน้นสิ่งสำคัญของเรื่องและการตั้งชื่อเพื่อความสนใจชวนให้อ่าน มีการเขียนคำนำ 2 ลักษณะ คือ การใช้สำนวน คำคม บทกวี และการยกข่าวเหตุการณ์สำคัญ มีการเขียนเนื้อเรื่อง 2 ลักษณะคือบรรยายและพรรณนา และมีการเขียนส่วนสรุป 2 ลักษณะ คือ สรุปด้วยทรรศนะของผู้เขียนและสรุปด้วยการเสียดสีประชดประชัน” โดยงานวิจัยครั้งนี้ได้พบลักษณะการตั้งชื่อเรื่องและการเขียนเนื้อเรื่องใน 2 ลักษณะดังกล่าวเช่นเดียวกัน นอกจากนี้ผลการวิจัยครั้งนี้ยังสอดคล้องกับวิธีการเขียนบทความกึ่งวิชาการ ในหนังสือ “การเขียนเชิงวิชาการ” ของ Sanom. (2006) และหนังสือ “การเขียนบทความ” ของ Wattana. (2013) อีกด้วย อาจกล่าวได้ว่าผู้เขียนบทความในวารสารเมืองโบราณได้ยึดหลักการเขียนเชิงวิชาการนี้ในการเขียนบทความกึ่งวิชาการ หรืออาจเรียกว่าวิธีการต่างๆ เหล่านี้เป็นทฤษฎีสากลที่เป็นที่ยอมรับและนักวิชาการนำมาใช้ในการสร้างสรรค์งานเขียน เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความสงสัยใคร่รู้เรื่องราวต่างๆ และเมื่ออ่านแล้วสามารถเข้าใจเนื้อหาในบทความได้ง่ายขึ้น ไม่ว่าจะเป็นกลวิธี การตั้งชื่อเรื่อง กลวิธีการเขียนความนำ กลวิธีการเขียน เนื้อเรื่อง กลวิธีการเขียนความสรุป ล้วนเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยนำเสนอผลงานวิจัยหรือผลการเก็บรวบรวมข้อมูลของนักวิชาการให้ผู้อ่านได้รับรู้และเข้าใจได้ง่ายขึ้น กลวิธีเหล่านี้ถึงแม้ว่าจะไม่ตื่นเต้นเร้าใจเท่ากับวารสารหรือนิตยสารบันเทิง แต่ก็สามารถสร้างความสนใจให้แก่ผู้อ่านและช่วยให้ผู้อ่านอยากติดตามอ่านเรื่องราวหรือเนื้อหาของบทความได้จบเรื่อง วารสารเมืองโบราณเป็นวารสารเชิงวิชาการเฉพาะทางหรือเฉพาะด้าน อันได้แก่ ประวัติศาสตร์ ชาติพันธุ์ สังคมและวัฒนธรรม ความเชื่อ ศาสนา และภูมิปัญญา โบราณสถานและโบราณวัตถุ (โบราณคดี) และศิลปกรรมและสถาปัตยกรรม ส่งผลให้กลุ่มของผู้อ่านก็จะเป็นกลุ่มเดิมหรือเป็นกลุ่มที่มีความสนใจเฉพาะด้าน แต่อย่างไรก็ตาม วารสารเมืองโบราณนั้นเริ่มออกวางจำหน่ายตั้งแต่ปี พ.ศ. 2517 (Muang Boran Journal, 2013) มาจนถึงปัจจุบัน นับรวมระยะเวลาได้ 43 ปีแล้ว เรียกได้ว่าวารสารเมืองโบราณก็ยังสามารถครองตลาด ครองใจผู้อ่านมาได้จนถึงปัจจุบัน ด้วยเนื้อหาสาระที่มีการศึกษาค้นคว้า ลงพื้นที่เก็บข้อมูลจริง มีการศึกษาอย่างเป็นระเบียบวิธี ทำให้เนื้อหาของบทความในวารสารมีความน่าเชื่อถือและมีความเป็นวิชาการ ได้รับการยอมรับจากนักวิชาการและผู้สนใจทั่วไป

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการศึกษาศิลปะการใช้ถ้อยคำของผู้เขียนบทความในวารสารเมืองโบราณ เพื่อให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับภาษาที่ใช้ในการเขียน และทำให้ทราบลักษณะเฉพาะด้านวรรณศิลป์ และคำศัพท์เฉพาะทางของภาษาจากบทความในวารสารเมืองโบราณด้วย
2. ควรมีการศึกษากลวิธีการเขียนขยายความของบทความในวารสารเมืองโบราณ เพื่อให้เห็นถึงวิธีการเขียนขยายความของนักเขียน เพื่อเป็นแนวทางในการเขียนบทความเพื่อลงตีพิมพ์ในวารสารต่อไป

References

- Muang Boran Journal. (2012, January-March). **Background**. [Online Serial], 38, (1). Available : <http://www.muangboranjournal.com/> [2013, September 9].
- _____. (2012, April-June). **Background**. [Online Serial], 38, (2). Available : <http://www.muangboranjournal.com/> [2013, September 9].
- _____. (2012, July-September). **Background**. [Online Serial], 38, (3). Available : <http://www.muangboranjournal.com/> [2013, September 9].
- Muang Boran Journal**. (2012, October-December). [Online Serial], 38, (4). Available : <http://www.muangboranjournal.com/> [2013, September 9].
- _____. (2013, January-March). [Online Serial], 39, (1). Available : <http://www.muangboranjournal.com/> [2013, September 9].
- _____. (2013, April-June). 39, (2). Available : <http://www.muangboranjournal.com/> [2013, September 9].
- _____. (2013, July-September). 39, (3). Available : <http://www.muangboranjournal.com/> [2013, September 9].
- _____. (2013, October-December). 39, (4). Available : <http://www.muangboranjournal.com/> [2013, September 9].
- Pannarat, W. (2011). **Articles on Thai Language : Analyzing the Titling, Introductions, Bodies and Conclusions**. Master of Liberal Arts Thesis, Naresuan University.
- Phetyupha, B. (2014). **Passion for Writing**. Bangkok : Dr. Phet Press.
- Sanom, K. (2006). **Academic Writing**. Nakhon Sawan : New Seree Nakhon.
- _____. (2007). **Analyzing the Methods of Elaborative Writing in Academic Articles on Thai Language and Folkloristics**. Phitsanulok : Faculty of Humanities, Naresuan University.
- Songphop, K. (2015). **Research Report on Analyzing Article-Writing in Muang Boran Journal**. Ubon Ratchathani : Faculty of Liberal Arts, Ubon Ratchathani University.
- Wattana, C. (2013). **Article Writing**. Bangkok : Odeon Store.